

SENTINT MÚSICA

y
 que
 tenim
 5

—¿No us diu res aquesta melodia?

—Sí: ens diu que... potser seria millor que 'ns en anessim a pendre alguna cosa.

CONCERTITIS

Si l'*paranóstrich* hagués evolucionat, adaptantse á las necessitats ciutadanas, per compte d'anar-se revellint,—vellesa carrinclona del que no ha sabut may res de cert—l'*astrólech* del Calendari Nou escriuria ara: 21 DE MARS: EQUINOCCI DE PRIMAVERA: PLUJAS: CONCERTS.

No falla. Quan els músichs, encofornats tot l'any sota las taulas—la cuyna de l'ópera—pujan á la gloria de la escena, com puja els ditets de las plantas á la gloria del sol, la primavera riu á la gloria del cel. Dins dels teatros s'armonisan las tempestats soptadas de fora; cauhen els ruixats fertilisadors de las músicas complicadas, desde'l xáfeh wagneriá que fa trontollar las vidrieras, fins al xim-xim del violinista; ab l'obligat intermedi de la rierada que surt bramant de la caixa del piano.

El concert es la primavera tancada de Barcelona. La festa escadussera del hivern, raríssima al estiu, es ara normal, cosa del temps. A las ciutats del Nord n'hi ha tot l'any de concerts; pero també fan la revifalla avants de morir-se de calor. A Londres, pel Juny, que correspon al nostre Abril, s'hi donan deu concerts diaris: es el fort de la *season*.

¿Quí sab si es una malaltia moderna la del concert primaveral? Una malaltia de l'epidermis espiritual, una petita inflamació de l'ànima; una picor que 'ns dona defici, que no 'ns deixa sossegar ab el prurit de gratar las butllofas cohentas del desitj insaciable. Aqueix es el quadro clássich dels prodromes que 'ns predisposan á la infecció musical, la constelació de la primavera.

La malaltia ha vingut de fora, aixó es evident, se pot seguir sa trajectoria com la de totas las epidemias corporals que han delmat generacions passadas. Y succeheix qu' es molt més intensa, fa moltes més víctimas quan arriba directament el contagi del cau de la malura, qu' es l' Alemanya. Perque s' ha de distingir la malaltia del concert veritable de las formas bordas, esporádicas, que'l contagi ha sembrat aquí. Ve á ser com la «febre groga» importada, que feu la hecatombe del 70, si's compara ab las febres palúdicas propiament barceloninas. Varem combatre aquella esgarrifosa epidemia pera que no tornés may més, y 'ns hem quedat ab lo nostre (*nostras*). Sentiment patriótic catalá que avuy apliquém coratjosament á la música.

La última epidemia importada de concert ja va ser fluixíssima. Era al Teatro Principal. Els *cassos* se podían contar per dotzenas. Enguany tenim dos focos infecciosos ben de casa. Dels grans teatros—deixant de banda l'Orfeo Catalá, empresa que's porta'l públich—no funciona més que'l Liceo. Els noms se semblan, pero la cosa es tota diferenta. Varem deixar anar á n' en Lassalle, foraster, y 'ns hem quedat ab en Lamothe, nostre; segurament perque'l poder infecció que 'ns duya'l mestre alemany no era prou adequat als esperits barcelonins d'avuy. Eran fogueradas de passió, desesperansas, lascivias, esbojarraments d'un altre món. A Barcelona som *serios*. De la música forana no'n volém més que composicions religioses. No volém saber si las rasses fortas estiman, y ploran y blasfeman. No 'ns en volém recordar dels romántichs de la Germania ni dels somniadors de la Russia; ens quedém ab els mestres de capella. No ho volém saber si 'ls pobles clamam himnes de rebelió y de vida nova; rodém la

sardana y resém á la *Mare de Deu* ab suspirets dels tenors y gemeguets de las tiples...

Seria curiós el paralelisme de las tentativas empresas pera constituir á Barcelona una societat de concerts, y pera organisar la democracia. Totas han quebrat quasi pel mateix temps. S'han mort societats del 79 y del 82, la Catalana y la Filarmónica, com s'acaba de morir la del mestre Lassalle. L'Associació Musical, que donava reunions pera música *di camera*, s'ha quedat mestressa de la música orquestral y es la que fa els concerts del Liceo, ab el mestre Lamothe de Grignon: un mestre *serio*, seré, impermeable á las tempestats primaverales. Pero, ¡es clar!, una música sense tempestats es un soroll ritmat per una máquina de rellotjeria.

Ens han donat, al Liceo, una obra treballosa: *Las benaventuransas*, de César Frank. Vuyt parts, que duran tres horas y mitja, ab llur orquesta, chor mixte, dos soprans, dos tenors, baríton y baix. Sense l'excitant de la novetat, l'oratori se pot ben assegurar que no ha trasbalsat á ningú. ¿Insuficiencia de l'interpretació? ¿Monotonía? ¿Fredor devota del compositor que no plora ni fa plorar? Potser una mica de cada cosa. Lo cert es que l'epidemia del concert se 'ns presenta enguany molt benigna á Barcelona. Y com que no hi cau la gent, si no's va per un altre camí, potser vindrá el día en que s'errarà. l'astrólech que posi al Calendari Nou: 21 DE MARS: EQUINOCCI DE PRIMAVERA: CONCERTS.

*
* *

Migrada profecía, sigui ó no certa, semblará de segur avuy á molts la de cosas d'art, quan se comensa una farsa trágica, tota bruta de sanch. El farsant, l'histrió que demá judicará la justicia popular es un enigma vivent que ha trafiquejat ab las bombas ¿Quí es en Rull? ¿Ha tirat bombas? ¿Las ha fetas tirar? Si ha fet ell el mal, ¿no reacciona dins de son esperit misteriós el sentiment de la justicia? ¿No pateix, no's condempna? Si no ha sigut més qu'un cínich marxant de la por y de l'incapacitat dels uns y dels altres, ¿cóm no ho explica ben clar, que tothom ho vegi? Y aqueix advocat que ve á *debutar*, pera defensarlo, ¿qué'n sab de las nostras tragedias y de las nostras nafras ciutadanas? ¿Qué será, qué será el judici d'en Rull?...

Aquí sí que's posan á profetisar tots els astrólechs, y cap d'ells té indicis que li aclarin l'avenir. ¿Y qui sab si el misteri de la nostra primavera d'enguany, la florida vermella de las escaletas foscas, será misteri demá com avuy?...

TULP

Cansó planyívola

Enllá d'enllá del mar, tota calmosa,
la nau va fent sa vía silenciosa
y l'ona, bressolantla escumejanta,
canta que canta.

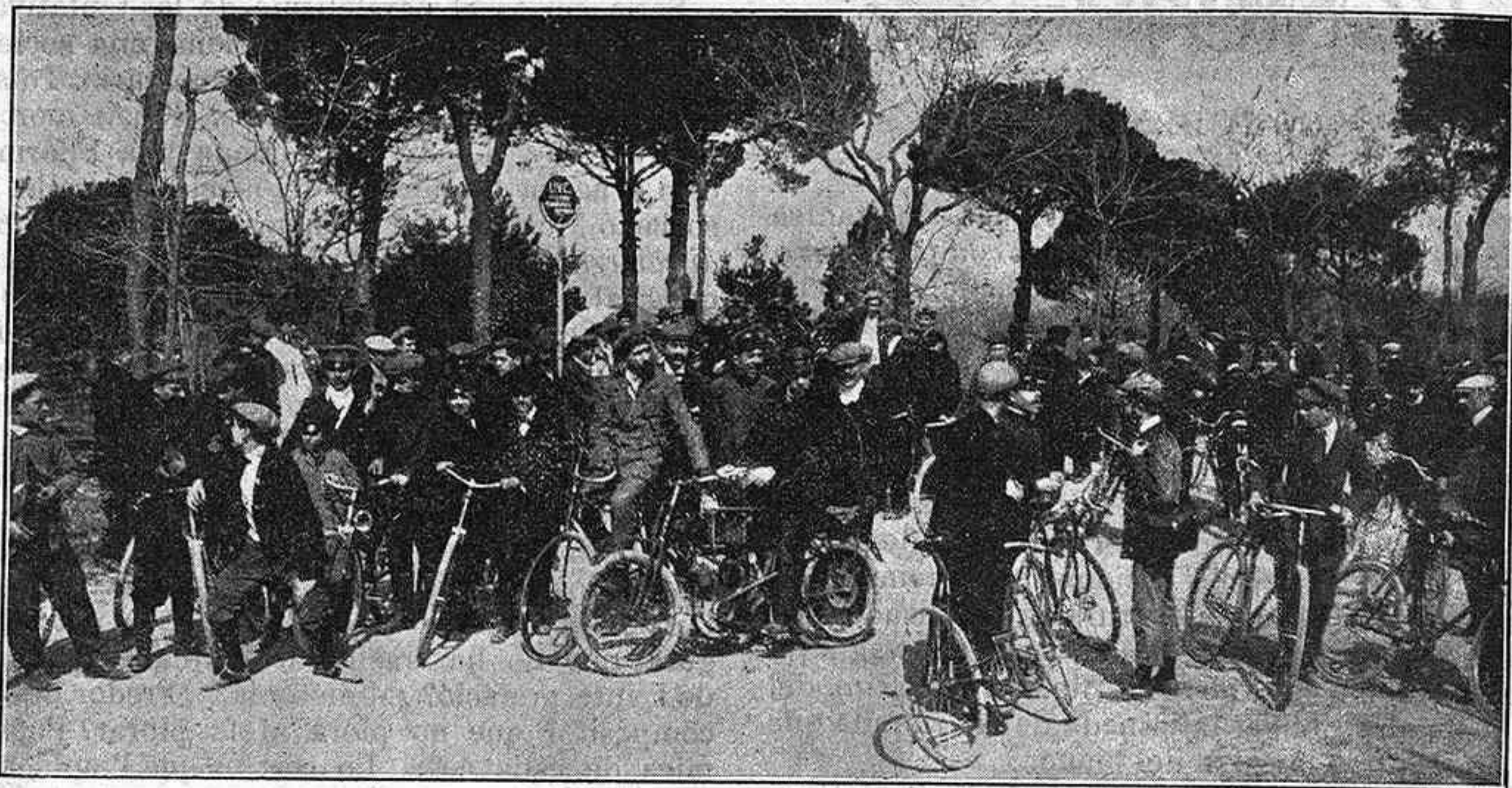
Al ritme cadenciós de las onadas
n'ixen un chor de veus desanimadas
del barco que superb va fent sa vía...
y's mor el día.

La tétrica barreja de tornada
avansa fins la platja abandonada,
finintse tant bon punt l'ona s'escorra
damunt la sorra.

N'apar dels emigrants sinistra queixa
llensada envers la terra hont varen neixe
perqué crudel, indiferenta y cega
el pá els hi nega.

JOSEPH MONCLÚS

FESTA SPORTIVA

La Unió Velocipédica Espanyola, celebrant la colocació d' un pal indicador al cim de Vista-Rica.

ALLÀ DALT

Allà dalt es al cel.

Un barceloní, mort en gracia de Deu, acaba d' arribarhi.

Revisada á la porteria la seva documentació, qu' está perfectament en regla, el benaventurat se fica gloria endins y, per una d' aquelles casualitats que lo mateix se presentan al cel que á la terra, el primer sant que troba á son pas es el beato Joseph Oriol.

—¡Holal... ¿Tú per aquí?— diu el sant, que, avispat com es, coneix desseguida que 'l nou arribat ve de Barcelona.

—Ja 'm dispensará, pero jo á vosté no tinch l' honor de coneixe'l.

—¿No?... Soch el beato Oriol.

—¡Macatxol!...

Enhorabonas, abraçadas, encaixadas de má; tot alló qu' en aquestos cassos es de rigor entre personas ben educadas.

—Y á propòsit diu el barceloní, passada la natural sorpresa;—¿ja sab lo que succeheix á Barcelona en l' actual moment històrich?

—¿Sobre qué?

—Sobre vosté. Van á canonisar-lo, á proclamarlo sant per tota la vida. Roma, després de moltes anadas y vingudas dels que gestionavan la cosa, ha reconegut els mérits que pera ostentar aquest títul té vosté contrets, y la ciutat condal, entussiasmada, orgullosa, vol festejar ab tota pompa un aconceixement que tan alt posa 'l seu nom.

—Molt bé!... Deuran ser unas festas magníficas...

—¡Ay!—fa 'l barceloní, llensant un sospir impregnat d' amargura:—ho serían si la ciutat anés forta de butxaca; pero...

—¿Qué? Parla.

—A vosté ja li puch dir... Avuy á Barcelona no hi ha quartos. La gent se troba aixuta, escurada. Y per més que la Junta organísadora ha obert una subscripció...

El beato Oriol fa un gesto d' extranyesa.

—A mí m' havían assegurat que allí nadavan en l' abundancia, que 'ls diners anavan á dojo...

—No pas per las cosas de la Iglesia. Si aixó que diu fos cert, ¿estaría empantanegat el temple del cim

del Tibidabo? ¿Aniría ab tanta calma la construcció de la Sagrada Familia?...

—Tens rahó...

—Creguim, venerable Joseph Oriol; jo, que vinch d' allí, sé de quín modo están las cosas d' aquella terra. Y com que ho sé, temo que las festas de la seva canonisació siguin un desastre.

—Sí que ho sentiría...

—Ja pot pujarhi de peus. Sense diners, no hi ha solemnitat possible. Els quartos son l' ánima de tota mena de festeigs, siguin profans, siguin religiosos... No obstant, el fracás que pel motiu indicat veig venir, á la má de vosté está l' evitarlo.

—¿A la meva?

—Sens dupte. ¿De qué's lamentan els barcelonins? De no tenir diners. Donchs bé; ja que d' honrarlo á vosté 's tracta, ¿qué li costaría, á vosté qu' en els seus bons temps convertía en unsas d' or las rodaxas de rabe, qué li costaría, en obsequi als seus feligresos, repetir avuy aquella operació, provehint de recursos á la Junta que de celebrar la seva canonisació está encarregada? ¿Qué diu l' adagi castellá? *A lo tuyo, tío.* ¿Per quí millor que per vosté podría reproduhir en tan oportuna ocasió el miracle dels rabes y las unsas?—

El beato Oriol somriu y sense dir ni sí ni nó, muda dolsament de conversa.

—Vés, vés, que deus pujar fatigat de la terra. Busca la sala dels nous arribats y descansa.—

Y mentres el pobre barceloní desapareix poch á poch, perdentse entre las voltas y revoltas de la mansió celestial, el beato Oriol murmura en veu baixa:

—M' hi hauré de pensar una estona. No sé qué 'm fa aixó de que jo hagi de proporcionar els medis pera fer la festa... Semblaría un d' aquests personatges que son obsequiats ab un banquet... pagant ells el gasto.

A. MARCH

GLOSARI

El negar el vot corporatiu a les dames, a la dolça, i tendra, i amable i salaguera meitat de l'home, ha estat una cosa indigna d' una cambra cavalleresca.

AL TIBIDABO

Els delegats francesos del Congrés de pirineïstes, després del banquet ab que va obsequiarlos l'Asso-
ciació catalana d'excursions.

La dòna, el bé-de-Déu de la dòna, no sols tindria de votar, dels vinticinco anys per amunt, sinó dels quinze als vintidós, que és l'edat del vot de la dòna; i no solament tindria de votar, sinó ser elegida, i per gracia dels seus atractius i de les seves prendes morals, i de les seves línies físiques, arribar a ser regidora.

Si és la companya de l'home, per què no ha d'arribar a ser la companya del regidor? Quina nosa'ls farien, a n'els senyors concejals, mitja dotzena de dones que fossin ben corporatives, i què se n'hi endonaria, a n'el poble, de votar faldilles en compte de calces, si'l poble ja no les du les calces? Que's pensen els pares de la ciutat que no saben de parlar les dones? Que provin de discutir amb elles, i ho sabran si'n saben o no! Que's pensen que les sessions serien més desanimades? Que les deixin entrar i ho veuran! Que tenen por que'ls seus atractius els fessin tòrcer els plans polítics? Fills meus, el que és regidor ha de ser cívic, ja se sab. I si algun d'ells enamorés, es casa am la regidora, i un matrimoni ben avingut no hi aniria gens malament en aquella casa d'homes sols: seria l'ordre, seria la pau, seria un frè per les costums i seria donar exemple al poble.

Una casa sense dones no és una casa, és un cassino, i la Nostra Casa Gran no'n té de ser cap de cassino. Les dones posades allí dintre, endressarien (que ho necessita), farien dissabte (també ho necessita), farien espolsar les catifes, es cuidarien del servei (de lo que ara en diuen els serveis), anirien algun cop a plaça pera vigilar que les minyones no's fessin els seus am la carn, farien aquelles feinetes que ara han de fer els regidors, i, sobre tot, darien goig, alegria, animació, a n'els actes oficials, a n'aquells actes en que'ls homes, no poguent-se posar plomes ni escotar-se com elles s'escoten, s'han d'omplir el pit de medalles, de condecoracions i de bandes.

Per fi, una altra ventatja, que és la més solemniat de totes. El dia que algun fill il·lustre tingués fruit de benedició, la regidora'l criaria, i seria un acte hermosíssim, corprenedor, edificant, veure que al sò de la banda, amb el poble esperant a fora, i els regidors al darrera, sortiria a dalt del balcó la matrona corporativa, es treuria un pit, un pit comunal, i daria mamar cívic a n'el nét adoptiu del poble!

Com ploraria tot-hom! Quin sangloteig per tota la plaça!
Quin abraç, a dintre la Casa, els regidors am les regidores!
I quin fruit i quina ensenyança donaria aquell abraç!

Dones! A votar! A ser votades, si'l pis familiar vos ve estret! A conquistar la Casa Gran! La vida pública vos crida!

XARAU

EN UN BALL D'ETIQUETA

Si alló «De mal agrahits
diuhen que l'infern n' es plé»
prácticament no ho sabia,
ara ho sé.

Contemplant el va-y-vé de las parellas
estava l' Assumpció,
y al veure que la pobra no ballava
va ferme compassió.
—¿Que vol vení á ballá aquesta massurca?
—vaig dirli molt atent,—
y ella, ab veu de canari, va respondrem:
—No hi tinch inconvenient.—

Ja hi som: varem voltar, volta que volta,
sense perdre 'l compás;
mentres pensava jo: «Ab aquesta nena
avuy disfrutará.»
No crech que li dongués cap trepitjada
ni l' ofengués en ré,
perque vaig produhirme com un home
per poguer quedar bé.

Al següent ball hi torno; 'l bras li allargo
per ballá 'ls rigodons,
y 'm diu: —¡Ay, no! No vinch, qu' estich cansada...
¡de ballá ab carretons!!

ANTÓN DEL SINGLOT

PREMIS A LA VIRTUT

—¿Ahónt vá?... ¿Ahónt vá, don Rossendo? Sembla que
li escapa 'l tren.

DESPEDIDA

— Senyors, me 'n vaig a Amèrica. Si volen riure ab mí, ja saben lo que 'ls toca: al barco y ¡cap allí!

mateix m'enterava del expedient d'una noya, fadrina planxadora, jove de vint anys, que 'n fá tres que manté a la seva mare y a dos germanas petites ab un esquitit jornal que guanya. Per xó encare no sé si tindrà premi, perque n'hi han d'altras per l'estil y s'ha de comparar.

— Bueno... ¿y quant guanyará si obté 'l premi?

— Cinquanta duros.

— ¡Cinquanta duros! ¡Ja 'ls guanya la Chelito en una nit!

— Bé, home, bé; no fassi aquestas comparacions.

— Pero, don Rossendo dels meus pecats, ¿cóm vol fer atractiva la virtut si li remuneran tres anys de penalitats ab la mateixa paga que un día de llibertinatje?

— Li citaré un altre cas. Un jornalero que ha pujat a sis de familia, tres d'ells esguerrats y un de beneyt, y a un oncle y a una tía lelos els ha sostingut deu anys seguits.

— ¿Y quin premi li toca?

— Vinticinco duros y un diploma.

— Més hauria guanyat fent de cartista ó jugant ab trampa a la carteta.

— Calli, senyor Torrellas, calli, que no se 'l pot sentir.

— Pero, si 'ls anys de constancia en la virtut els hi abonan a rahó de deu rals per any, ¿vol fer el favor de dirme si no hauria tret més benefici d'afanar la roba dels terrats, las aixetas de las fonts ó 'ls metxeros dels fanals? Torno al meu estribillo: mentres el món no premihi a la virtut ab la esplendides deguda, no 's queixi ningú dels vicis, ni de las malifetas.

ELS FONDISTAS Y D. ANGEL

— ¡Ah! ¿Es vosté, amich Torrellas? Dispensim; anava tan atarantat cap a la *Económica*, que ni l'havía vist.

— ¿Que passa alguna cosa seria?

— No, cá. Es que soch Jurat del concurs de premis a la virtut y anava a fullejar expedients.

— ¿Premis a la virtut, diu? ¿Que vol dir que n'hi han de virtuosos encare?

— Calli, calli, sant cristiá. N'hi ha molta de gent de bé. Se'n faria creus dels actes de virtut y d'abnegació de que un s'entera cada día.

— ¿Vol que li siga franch, don Rossendo? Donchs jo, si fos pobre, no fora pas virtuós. No paga 'l tret.

— Home, no digui aquestas cosas. La Societat precisament honra y enalteix els actes meritoris y 'ls premia, senyor Torrellas, els premia.

— ¿Cóm? ¿Ab qué?

— Ab diplomas y ab metálich.

— Y... ¿a quant els pagan els virtuosos?

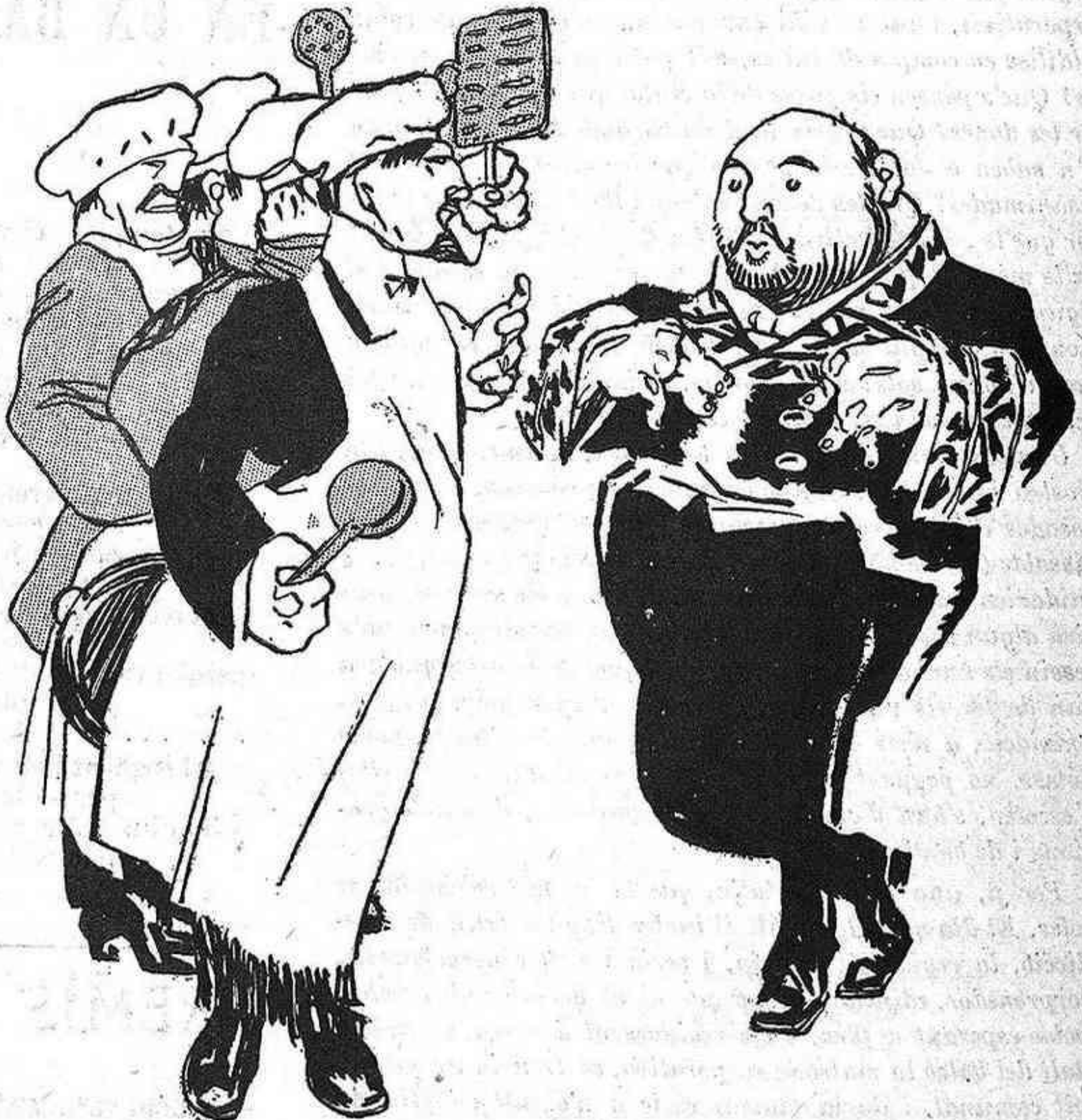
— Segons: hi han premis de cent, de cinquanta, de vint, de deu duros.

— Poca cosa es per un Barcelona.

— Ja veurá, val més aixó que res.

— Si no té cap més argument, don Rossendo...

— Vosté vagi cantant. Ahir

— Si no s'acaba ab las bombas, tancarém els establiments.

— A mí, plim!... Com que jo, per'engreixarme, no necessito anar a la fonda...

—Afortunadament pocs son els que pensen com vosté.
—Aixís van las cosas. No obstant, encare 'm queda el dupte de que sigan veritat tots aqueixos expedients de que 'm parla.

—¿Que potser s'atreviria á duptarne?

—Tal vegada. ¿Qué hi creu vosté ab miracles, don Rossendo?

—No li diré que no; pero aquí, *inter nos*, dech confessarli que no n'he vist may cap. Y aixó ¿á qué vé?

—¿Sab qué vaig llegir fa pocs mesos en una ressenya de premis?

—¿Qué?

—Que una tal X. X. *ab sols cinch rals diaris y sense aussili de ningú sostenia á la seva familia y á una germana idiota.* ¿S'hi ha fixat bé?

—Sí.

—¿Quants n'hi vol posar de familia, dos? y ella, tres; y la idiota, quatre. Ara tornis á fixar: *sense aussili de ningú*, es dir, sense que li paguin el pis, ni que li donguin res de vianda, ni cap prenda de roba, ni cap almoyna, ni cap socors... *ab sols cinch rals diaris* obté habitació, aliments, vestuari y demés *pera diguém* quatre personas que viuen á Barcelona. ¿No troba qu' es un miracle aixó?

—Tot pot ser. ¡Qui sab, Mare de Deu!

—¿Sab á quánt puja en aquesta ciutat l'alimentació necessaria, precisa, justa, indispensable pera un solter, suprimint tot lo superflu? A pesseta y trenta cinch céntims diaris. Afegeixi robas, casa, metje, medecinas, y multipliqui per quatre, ó per tres, si vol. Aixó jo no m'ho invento, don Rossendo, son favas contadas, son matemáticas, son notas d'actualitat, datos publicats ara mateix per l'Escudé y Bartolí, un senyor que pel seu càrrech oficial y pels estudis á que s'ha dedicat pot y sab contarho.

—¿Y qué vol venir á suposar vosté?

—Que aquí no hi ha més: que, ó lo del expedient de marras era mentida ó era veritat. Si era fals, varen donar un premi á la embusteria...

—¿Y si era veritat?

—¡Ah! Si era veritat, es qüestió d'abaixar la cara de vergonya, y en aquest cas la *Económica* hauria de canviar el títul del Concurs.

—¿Per qué?

—Perque aixó no es honrar la virtut, aixó es concedir un premi á la fam.

KIKU KAMAMILLA

LLIBRES

LA CORDA VIVA, per *Eduard Girbal Jaume*.—Una vintena de composicions de variada índole y de diversa métrica, algunas de las quals han sigut ja sancionadas pel públich y fins premiadas en certámens literaris. El senyor Girbal, poeta primerench, ens demostra en aquest llibre que no li mancan qualitats pera 'l conreu de la poesia lírica. Encare que, avuy per avuy, els seus versos no tingan la vida y la expressió gráfica de las concepcions ingénuas, descobreixen el temperament d'un enamorat de la bellesa que, á forsa d'emoció y sentiment, millor dit, á forsa de viure, podrá esplayarse... y véncer.

CARTAS Á PAQUITA, per *Marcel Prevost*.—Podríam dirne 'l dietari d'una colegiala; la vida d'una noya en els darrers anys de colégi y en el moment de llensarse á la vida de relació social. Tractantse d'en Prevost no cal dir que 'l tipo de Paquita, descrit en aquestas agradosas planas de bona literatura, resulta un acabat estudi psicológich. La obra té, además, el gran dó de no ser escabrosa en el sentit *claudinesch* de la paraula.

Es el primer volúm d'una ben presentada Biblioteca que porta per títul «Veladas del hogar». La traducció, de D.ª Francisca A. de la Barella, es correcta y 's llegeix ab delitós encant.

PERLES DEL «LLIBRE D'AMICH E D'AMAT» D'EN RAMON LLULL, per *Jacinto Verdaguer*.—Forma part de la Colecció d'Obras Póstumas de nostre gran místich, y 's tracta senzillament d'una hermosa paráfrassis en vers del famós llibre luliá. Ab la marca d'aquellas dugas grans

figuras queda alabat el llibre, que no té altra tara sinó la d'haver sigut donat á llum, malaguanyadament, sense la especial cura de correcció que guardava en Verdaguer pera totas las sevas obras.

Uns mots d'introducció deguts al celebrat publicista D. Miquel S. Oliver avaloran el volúm que per tots conceptes resulta un joyell literari.

FRUINT PER ENDAVANT

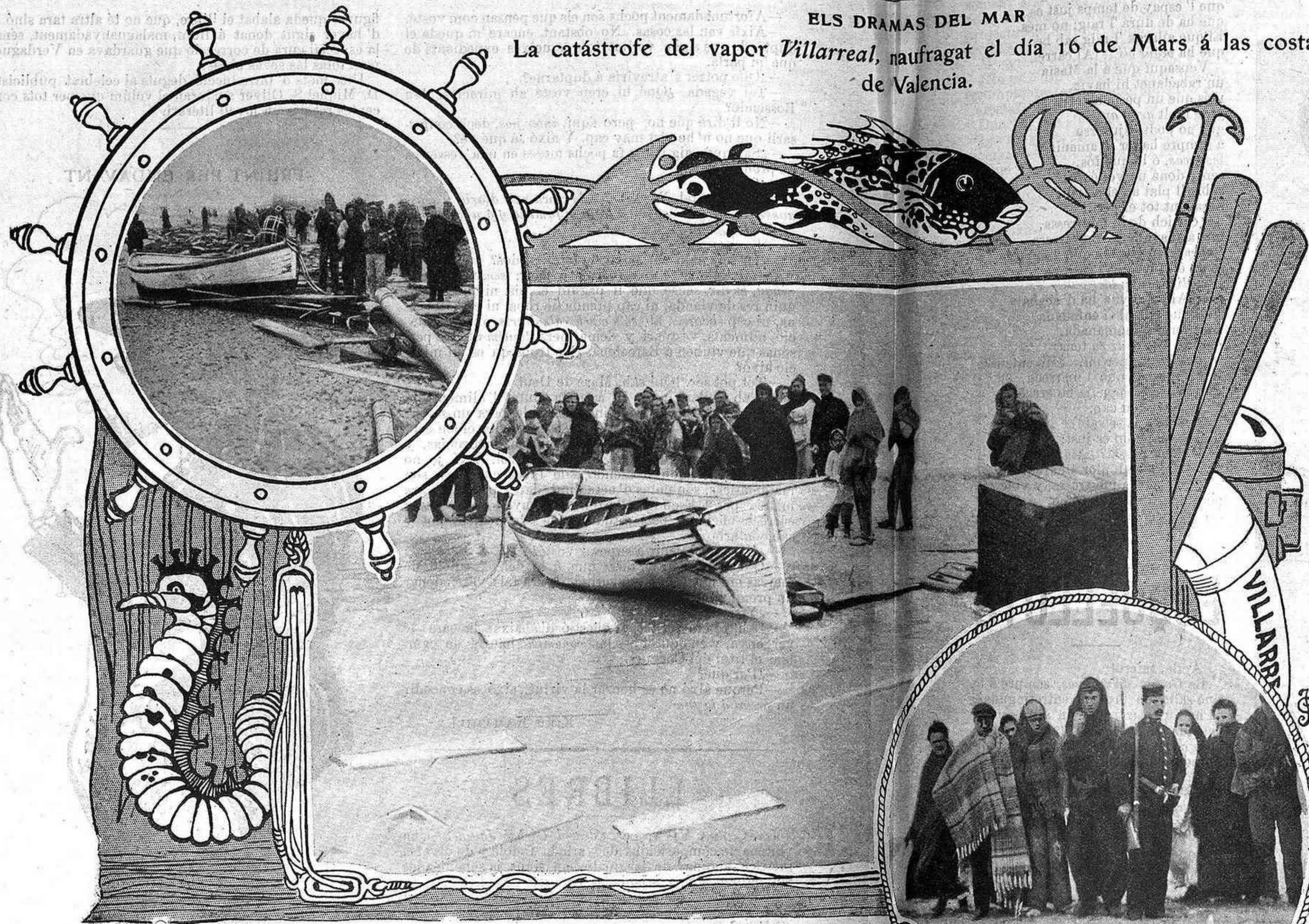

(Després de llegir la llista de las composicions rebudas pels Jochs Florals d'enguany:)

—La que porta el número 783, ab el lema: *Amor... ay, sí, sí!...* aquesta es la meva.

ELS DRAMAS DEL MAR

La catástrofe del vapor *Villarreal*, naufragat el dia 16 de Mars á las costas de Valencia.

Las desferas del vapor.

Llanxa en la qual motiren deu tripulants del *Villarreal*.

BASILIO Y SOFÍA, per *Paul Adam*.—Un ben acabat estudi de la decadencia bizantina, ab tots sos esplèndors y totas sas miserias. Las descripciones tenen en ell la grandesa indispensable d'aquests quadros historichs; y las impuresas d'aquella societat corrompuda se 'ns presentan, plens de vida sí, pero atenuats per una forma bella y un estil casi poètic que 'l traductor D. F. Gutiérrez Brita ha sabut conservar acertadament.

Conté varias ilustracions interessants y la presentació en conjunt acredita las publicacions de la casa Orrier.

ANÍMIQUES, per *Joseph M. Folch y Torres*.—Quatre noveletas curtas componen el volúm. Alguna d'ellas era ja prou coneguda de nosaltres, pero ab gust havém tornat á passarhi els ulls. Son obra d'estudi d'un jove escriptor que descriu ab facilitat y té per bellas qualitats la emoció en el fons y la discreció en la forma.

ALTRAS PUBLICACIONES REBUDAS:

Instituto Musical Fontova.—Follet de 36 planas, dedicat á aquesta notable institució artística fundada fa cinch anys á Buenos Aires per gent de casa nostra que avuy gosa allí d'envejable reputació.

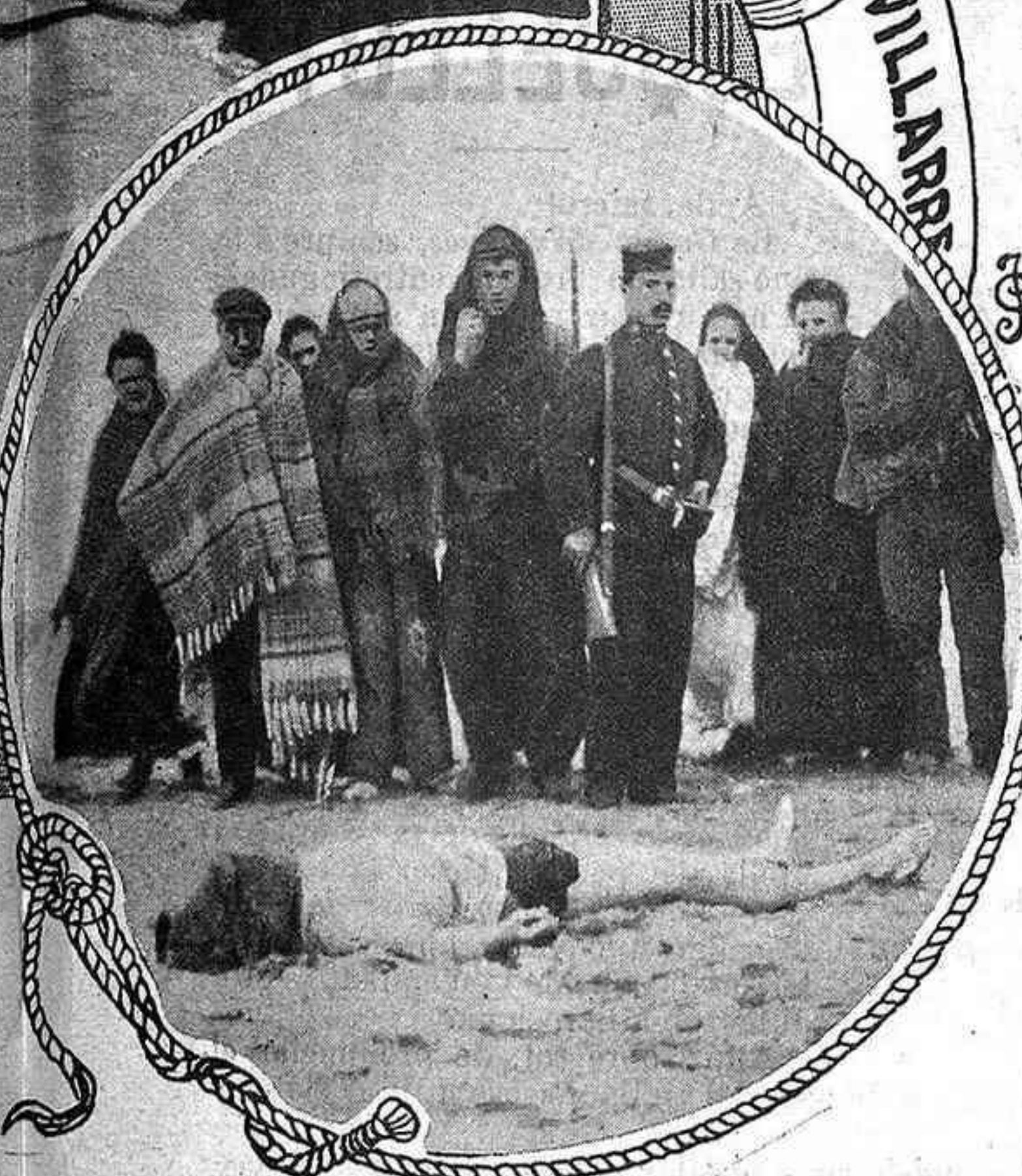
Nadalesc, per *Pere Aubert*.—Es un monòlech que té la gran ventatja de ser molt curt. Va estrenarse ab éxit en el Teatre Casino de Camprodón.

SEPT-SCIENCIES

TEATROS

PRINCIPAL

Res de nou durant la anterior setmana. Pera 'l dimars d'aquesta estava anunciada la primera

Custodiant un cadavre.

de una nova obra titulada *El Testament d'Amelia*, lletra de D. Lluís Vía, música de Karr y Espadale, de quina representació donarém noticia en el próxim número.

En ensaig la gran obra d'espectacle del mestre Guimerá *Jesús de Nazareth*, exquisit plat de Quaresma que ab gust tornarán á assaborir els aficionats al género.

LICEO

Lo més notable del quart concert, efectuat el diumenge, va ser la *Sinfonia* de Schumann que formava la sego-

na part. Al acabar tanta filigrana d'exquisidas sonoritats, el mestre Spinelli, desconegut de nostre públich, va veures ovacionat per la manera esplèndida de conduhir la orquesta, que 's va portar com un sol home. Lo dèmes del programa, y molt especialment la sinfonia de *Romeo y Julieta* y la majoria de composicions de Berlioz varen obtenir també una bona interpretació, haventse de repetir la darrera en mitj de xardorosos aplaudiments.

Dirigit pel mateix mestre francés, dimecrés degué tenir lloch el quint concert ab la primera audició del gran poema dramàtic *Manfred de Byron*, obra de gran importancia y á quina interpretació hi colaboraren distingits solistas de cant, ademés del *Orfeo Graciench*.

La empresa anuncia, pera la próxima temporada de primavera que acostuma á inaugurar-se per Pasqua, el debut de una notable companyia d'òpera que contarà entre altrás artistas de renom, algunas celebritats com Titta Ruffo y Theodor Chaliapine.

Bona nova! M'alegre... m'alegre...

ROMEA

Hermós parlament, el de l'Adrià Gual en la funció dedicada als obrers! Y encare més hermós l'espectacle que oferian els nostres treballadors, interessants per la rondalla dramática de Hauptmann, sadollantse l'esperit de sana y confortadora poesia!

La Campana Submergida obtingué aquella vetlla un grandió éxit, expontani com may, per venir d'una massa ingènia y senzilla.

Que s'apunti aquest tanto, el fundador del «Teatre Intim», y qui més se l'han d'apuntar pera que 'ls serveixi d'exemple profitós son els elements qu' en benhoja varen ajudar-lo ab sos cabals á realisar tan benèfica obra.

Aygués encantades es una obra valenta, d'enlairada concepció, de honrada independencia... però li manca quelcom pera ser drama. El senyor Puig y Ferrer, qui ja en sa primera producció, *La dama alegre*, va demostrar una envejable grapa pera l'art teatral seriós, deixa portarse avuy ab massa passió per las ideas y d'aixó 'n resulta un defecte: els tipos li surten excessivament carregats. La tendencia del seu darrer drama es noble, es d'home fort y sincer y la exposa ab admirable claretat; l'assumpto fonamental es ben trobat; á la acció, en conjunt com en detall, no hi manca emoció; tota plegada, la obra, respira certa grandiositat, que sols veyém en las produccions dels moderns autors alemanys; pero... la construcció harmónica, la expressió viscuda dels personatjes, se ressenten de lo que havém dit avants. Ab tot, la obra va agradar forsa, ajudanthi la intensitat dramática d'algunas escenas de ma mestra y el diálech sempre just y sempre literari.

Dels tres actes que forman el drama, els dos primers están admirablement construïts, si deixém apart algunas precipitacions que sorprenen y deslluheixen el final del primer.

La execució va anar regularment. La Kirgu, la Clemente, en Borrás, en Vinyas y en Daroqui varen estar més que voluntariosos, y els demés no van descompondre el quadro.

ELDORADO

Bonica comedia, de situacions ben graciosas, la estrenada dissapte passat. D'argument casi no 'n té; tot sembla portat pera l'efecte de una escena culminant, una escena picaresca, verda, grotesca, grassa com el dijous gras. L'enredo está ben engiponat y la gent riu de bona gana, davant de aquells tipos ridícols que guanyan y perden en el joch del amor, ab sorprenent facilitat.

En l'enginyosa comedia que té per títol *La Modella*, el seu autor Alfred Testoni s'ha preocupat més de las situacions y 'ls efectes de contrast que dels xistes, resultant que la farsa se sosté principalment per sas escenas excèntricas y originals.

La delicada tasca de la senyora Baldanello va fer del tipo protagonista una maravellosa de creació. Tots els matisos d'emoció, desde 'l sentiment més seriós y profón fins á la més bufa *astracanada* varen tenir en ella un rellu extraordinari.

Ajudaren á la perfecta interpretació els demés artistes y en primer lloch el graciós Bratti, qui, en aixó del art de fer comedia, es un peix que 's porta l'oli... y la llimona.—L. L. L.

GENT FINA

—¿Que ja han anat al Liceo, á sentir aixó de *Les Beatitudes* de Frank?
—Sí que hi varem anar, pero pagant. Nosaltres no hi aném may en lloch de franch.

EL TI-RU-LI-RU

(QUENTO VALLESÀ)

A La Ametlla del Vallés hi ha una casa de pagés que, nedant en l'abundancia, la mestressa n' es molt rancia.

Veusaquí que—anant al cas— fá anar l'oli molt escás; tant, que á n' els treballadors els té manat, ¡sí, senyors!, que per amanir la vianda ho fassin demanant tanda; y, amanint, els fá cantá *ti-ru-li-ru-li-ru-lá,*

que l'espai de temps just es que ha de durá 'l raig; no més... El que allarga 'l raig sab bé que ha *begut oli...* ¡Al carré!

Veusaquí que á la Masía un rabadanet hi havía, més que un pèsol aixerit y de molt *gran apetit*, que no podía ajupirse á sempre haver d'amanirse las *secas*, ó lo que fós, sense doná un vol ó dos sobre 'l plat ab el cetrill, desafiant tot el perill del cástich de la mestressa, que armava la *mar de fressa* (¡encare 'm sembla que 'l miru!) quan ell feya:—*Ti-ru-li-ru ti-ru-li-ru-li-ru-lá.*

—¡Aixó, noy, s'ha d'acabá! (li digué ella al fi enfadada) aquí tens la senmanada, perquè 'l *ti-ru-li-ru* tens massa llarch, per mí... ¿Ho entens?

Y veusaquí que 'l marrech, tot plorant de por ¡ja ho crech! á casa seva feu cap; y sa mare ¡ja se sabí! li preguntá com es just: —¿Qué ha passat? ¿Algun disgust? Y respongué ab plor amarch: —M' ha tret la mestressa, y vinch perquè 'l *ti-ru-li-ru* tinch (m' ha dit ella) massa llarch.

PEPET DEL CARRIL

ESQUELLOTS

¡Anda, salero!

La *Gaceta dels xinos*, sempre á la que-salta de bromas entretingudas, ja ha tornat á trobar un'altra *verdad en marcha*, casi casi tan divertida com las explotadas en anteriors temporadas cómicas.

¡El hombre misterioso!... ¿Quín títul més sugestíu, veritat?

Imagíninse un home que té tres ó quatre domicilis, que paga al vigilant y no vol que l'obri, que viu de renda, que parla molt bé 'l catalá, que no s tracta ab els vehins, que guarda sal-fumant en una ampolla y bossins de llauna en una paperina...

¿No n' hi ha prou ab aixó pera fer *marchar la verdad* y deixar caure á la orella del pacient lector la terrible sospita de si el *hombre misterioso* tindrà algo que veure ab els atentats terroristas que de tant en tant se produheixen á Barcelona?

Alló, sobre tot, de pronunciar el catalá tan bé y de pagar al vigilant sense utilizar els seus serveys...

La *Gaceta dels xinos* té rahó: aquests datos son aplastants, abrumadors, tremendos...

Casi tant com un *telegrama de Puigcerdá* fabricat al carrer del Peu de la Creu, ó un brot de bruch subversíu colocat al peu d'una estatua ó un Sant Jordi separatista encastat á la fatxada d'un *palacio*.

¡Llástima que l' *hombre misterioso* no resulti també, com sería natural, amich de la gent de la *calle de Caspe*, ó d'en Güell ó sisquera del *Aucellets!*...

De tots modos, pot *El Progre* estar satisfet. Els primers capítuls de la novela han produhit tan gran efecte, que fins s' assegura que hi ha lectors que han cayguet malalts. De tant riure.

Unas quantas digníssimas damas barceloninas, piado-

sament alarmadas, han organitzat una funció d'iglesia pera demanar á Nostre Senyor que no permeti que'l projecte de cultura popular elaborat pel Ajuntament arribi á durse á la pràctica.

M'agrada extraordinàriament l'idea.

¿No es Nostre Senyor el més indicat pera resoldre un assumpte de tanta importància y que tan directament l'afecta?

Donchs, que sigui ell el qui dongui el fallo.

Las senyoras fan la funció de rogativas... y ¡hala! á esperar, ben quietonetas, els aconteixements.

¿Que'l projecte de cultura va endavant?

Senyal que Nostre Senyor hi está conforme.

¿Quedem aixís?

Un diari explica ab tots els seus pèls y senyals la manera com va comensar el *diávolo*.

Lo que no explica es com acabarà.

¿Volen que 'ls ho digui jo?

A clatelladas.

S'entén, si las autoritats no's determinan á prohibir que s'hi jugui pels carrers.

Per veure si aixís se lliura á Barcelona de la plaga del terrorisme, els senyors de Madrid han resolt enviarnos un comissari general de policia, adjunt del Governador civil, com si diguessim un prefecte.

¡Ay!... Mentres, nombrat com á *prefecte*, no 'ns resulti *imprefecte*!...

* *

El tal funcionari, entre paga y propinas, disfrutará d'un sou de 17,500 pessetas.

¡Endavant!... Una desgracia més que anyadir á las moltas que han produhit las bombas.

¡Ves si 'n tenen d'alcans aquests malehits aparatos!...

Fins el pressupost de la nació n'ha hagut de sortir ferit.

Y ab 17,500 probabilitats de que la ferida no's curi.

TEATRO POLÍTICH MUNICIPAL

(Després de la tragedia)

Mentres el públich pagano
aplaudeix de bona fe,
surten el mort y la viva
y... —¡Gracias!... No ha sigut re.

Gracias al senyor Tobella,
que als arbres vol donar vida,
actualment la Rambla está
convertida en una clínica:

Xeringassos á las socas,
massatjes, pegats, bruticias,
injeccions fins á las brancas...

¡Pobres plátans! L'altre día,
al ensumar l'ácid fénich,
deya una vella pansida:

—Noys, me sembla que aquest
no l'heu agafat á missa!

Els planas y casalistas van
acabantse.

Dimars va morir D. Benet
Samaranch, ex-regidor qu' en
els bons temps del *pantorri-*
llisme havia adquirit certa ce-
lebritat com á agent de don
Manuel. Era un home molt
charmant y sumament prác-
tich en assumptes electorals,
tal com en la referida época
s'entenan aquests assump-
tos.

El que á tants morts havia
fet votar, dorm ara entre ells
l'etern repós.

¡E. P. D.!

Un cartell posat en públich
que vaig llegir l'altre día,
entre altrás cosas que 'm callo
diu: «Bienvenida—Bombita»,

A quin temps hem arribat!
Avuy tots som anarquistas.
¿Ahont s'es vist, que fins las
bombas
hajin de ser *bienvenidas*!

Cada vegada que l'Ajun-
tament se decideix á repesar
el pa, son en major número
las infraccions declaradas pels
visuradors. Aixó de faltar
cent grams en un pa de kilo
es moneda corrent y se n'ha
fet quasi una institució.

La veritat es que no sé per
qué s'ha de mirar tant prim.
¿No diuhen que las costums
fan las lleys? Donchs la cos-
tum de fer *la llesca* al próxim
hauria de ser ley á horas
d'ara.

Es lo que diu un forner
amich nostre exclamantse:

LA NOVELA DEL TERRORISME

Barcelona, tal com la veuen desde l' estranger.

—¡Ditxós pes, ditxós pes!... No sé perque 'ns han de baldar ab multas, si tot el pes que falta al pa l' havém de trobar de més á la nostra conciencia.
Y no deixa de ser una rahó... de pes.

Un senyor, desesperat,
entra á casa l' oculista:

—Ay, Deu meul

—¿Qué li ha passat?

—Tinch tot de sorra á la vista!

—Fill, donchs, haig de dirli ab pena...
no li puch treure.

—Es extrany...

—No; es precis, per treure arena,
un permís de 'n Maristany.

Llegeixo en un diari de la localitat:

«La Mayordomía del Ayuntamiento publica la siguiente relación de los objetos hallados y depositados en dicha sección:

Varias llaves, seis baberos, una cartera, unos pendientes de dúblé, unos lentes, un delantal, un pañuelo de bolsillo y unas monedas de plata.»

Ja 'm penso qui ho deu haver perdut tot aixó:

Las llaves	En Sampere .. y Miquel.
Els baberos	Els hermanos Ullé.
La cartera	En Cambó.
Els pendientes de dúblé.	La Pagesa.
Els lentes	En Sanllehy.
El delantal	En Teodor Baró.
El pañuelo de bolsillo .	El regidor Palau.
Y las monedas de plata.	En Comillas.

Diálech de lluna de mel:

Ell.—¿M' estimas forsa?

Ella.—Molt! Fins á la mort!

Ell.—Jo també á tú... fins á la mort... Pero, escolta: y si jo 'm moría primer... ¿podrías viure sense mí?

Ella.—Aixó dependrá de lo que 'm deixis.

En el taller de un pintor:

—Noy, te felicito... Es admirable, aquesta nota d' hivern! ¡Quina nevada!

—Tots els amichs m' ho diuen que dona la impressió de la realitat.

—Sí, eh?

—Sí: fins l' altre día, á un d' ells li devia agafar molt fret, perque, quan va ser fóra, 'm vaig trobar á faltar el sobretodo.

En Pau té un fill á Barcelona, empleat al Muni-
cipi.

—Qué tal, el noy? li preguntan sovint els del poble.

—Caratsus! Deixenlo anar, á n' ell!... Cada día progressa. Quan va entrar al Ajuntament van posarlo á las oficinas del Districte seté; més tart van tras-ladarlo á las del quint; ara 'ns ha escrit qu' está en las del tercer... y qui sab? ab el temps potser que passi á las del primer.

LA NOVELA DEL TERRORISME

Barcelona, tal com la veyém nosaltres.

En Xarrapeta, sentat á la porta de la *Maison Dorée*, xucla ab una palla, á tall de granisat, en una coqueta d'anís del «Mono».

Un antich company de beguda lliure se'n adona y li diu tot extranyat:

—¡Y ara! ¿Cóm t'has tornat?... Aixís beus l'ayguardent?

—Oh, noy, respón en Xarrapeta... Veurás, vaig jurar que may més me'n posaría cap copa als llabis, y vull cumplir el jurament.

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA I.—*Pa-ga-rás.*
- 2.ª ID. II.—*Mar-ti-ri.*
- 3.ª CARTELL.—*Clarinet.*
- 4.ª ANAGRAMA.—*Lloros, soroll.*
- 5.ª ENDAVINALLA.—*La clau.*
- 6.ª TARJETA.—*La buena sombra.*
- 7.ª ROMBO.—

T
C O P
C A M E L L
T O M A S E T
P E S A T
L L E T
T
- 8.ª SINONIMIA.—*Lletra.*
- 9.ª CONVERSA.—*Lola.*
10. GEROGLÍFICH COMPRIMIT.—*Sota terra.*

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

No sé si fa quinze días, ó disset ó be dinou que vareig anar al teatro... (no vull citar aquí 'l nom) pera presenciar la estrena de una especie de dramón que havia traduhit del xino un amich meu qu' es pegot. Vaig comprar una butaca que 'm va costar deu ralots y quatre ó cinch trepitjadas á sobre de un ull de poll.

Al arribar á la escena que 'l galán de tras cantó fa l' amor *hu sa primera-quinta-prima-quarta*, jo vaig fixarme ab una cosa que si allí 'l gobernador s' hagués trobat, li exigeixo que hagués fet cumplí ab rigor el reglament de teatros que diu... lo qu' ell sab be prou. Nada menos que vaig veure al costat meu com un *tot* dirigintse á una senyora que duya un sombrero gros d' aquests que ara son *tres-quarta*, li demaná per favor que se 'l tragués. La senyora s' hi va negar y ab rahó, alegant que á la platea s' hi veyá molt fun per tot

degut á que allí fumava
tothom, inclús un senyor
que ab un cap com un *dos-dugas*
no 's movía de un recó,
ab tot y que anava al teatro
per vigilá als fumadors.

—
Si ara jo gosés, diria
á l' autoritat major:
—¡Com estém aquí; ó tots moros
ó tots fumadors!—¿Que no?

A. S. MATRÁS

II

La *primera* es consonant;
musical n' es la *segona*;
tres-inversa vegetal;
y si encertas la *total*
moble per malalts te dona.

TRES CALANDRIS DE MASNOU

ANAGRAMA

Un día venint d' estudi
en el carré de *Total*;
lo meu fillet va trobarhi
una *tot* nova y flamant.

SISKET DE PAILA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Comestible.
- 1 2 3 4 5 3 8.—Temps verbal.
- 4 5 6 5 3 2.—Poble catalá.
- 7 8 3 3 2.—Objecte de lujo.
- 4 5 3 8.—Parentiu.
- 6 8 4.—Temps verbal.
- 6 2.—En la música.
- 7.—Lletra.

ENRICH BONAGARRIGA (a) SUAT

ENDAVINALLA

Sens ser ovella tinch llana
y tinch punts sens ser tossut;
botarut, la gent m' aplana
y están ple 'm fan botarut.
Pensa, rumía y demana;
si no 'm treus ets un llanut.

MIQUEL SERRATS Y CAMPS

TARJETA

ELISA P. SANTANA

Formar ab aquestas lletres el títul d' una obra lírica
catalana.

JOSEPH ESTREMS

GEROGLIFICH

×
VICH
LO
N D
cero

JOAQUINA PUGÉS

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm. 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

D' ORDRE DE L' AUTORITAT

Cóm haurán de cridar els venedors els diaris, perque no s' enfadi en La Cierva

— ¡El Liberal... que porta tota la divertidíssima broma d' ahir á la tarde!...

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

EL HOGAR Y EL TRATO SOCIAL

ARTE DE EMBELLEGER LA VIDA
POR
LAURA GARCÍA DE GINER

Un tomo en 8.º
Ptas. 4

Encuadernado en tela,
Ptas. 5

CIENCIAS Y PACIENCIAS

(DEL CALAIX D' UN SABI)

PER FRA NOI

Secrets d' economia doméstica. Remeys fàcils y baratos. Experiments de física recreativa. Fórmulas novyas d' art culinari. Jochs y entreteniments casulans.

Preu: UNA PESSETA

J. BURGAS

FRUYT D'AMOR

Un tomo en 8.º, Ptas. 2

COLECCION DIAMANTE (edición López)

Tomo 104

CUENTOS DE LA CERDEÑA

POR GRACIA DELEDDA — Un tomo en 8.º, Ptas. 0'50

REGISTRO DE HIGIENE

El tifus en Barcelona

POR EL

Dr. GUILLERMO LÓPEZ

Un tomo, Ptas. 1

REGISTRO DE HIGIENE

BARCELONA SUCIA

POR EL

Dr. GUILLERMO LÓPEZ

Un tomo, Ptas. 1

APELES MESTRES

POM

de

CANSONS

Ptas. 1

El arte escénico en España

POR JOSÉ YXART

Dos tomos en 8.º, Ptas. 7'50

Santiago Rusiñol

EDICIONS POPULARS

Anant pel món.	Ptes. 1 (Agotada)
El Místic. (5.ª edició).	> 1
Oracions. Am música d'E. Morera.	> 1 (Agotada)
Fulls de la vida.	> 1 (Agotada)
Els Jocs Florals de Canprosa	> 1 (Agotada)
El bon policia.	> 1
Monologs.	> 1
La bona gent.	> 1 (Agotada)
Tartarín de Tarascó. D'A. Daudet.	> 1
(Quart miler).	> 1
El pati blau.	> 1
El poble gris.	> 1
La Mare. (3.ª edició). (Quinzè miler)	> 1
L'alegria que passa.	> 1
La «Merienda» fraternal. (Quart miler)	> 1
L'Heroe.	> 1
La Fira de Neuilly	> 1
Els savis de Vilatrista.	> 1
L'auca del senyor Esteve.	> 1
L'Hereu Escampa. (Tres actes).	> 1

BARCELONA À LA VISTA

ALBUM DE FOTOGRAFIAS

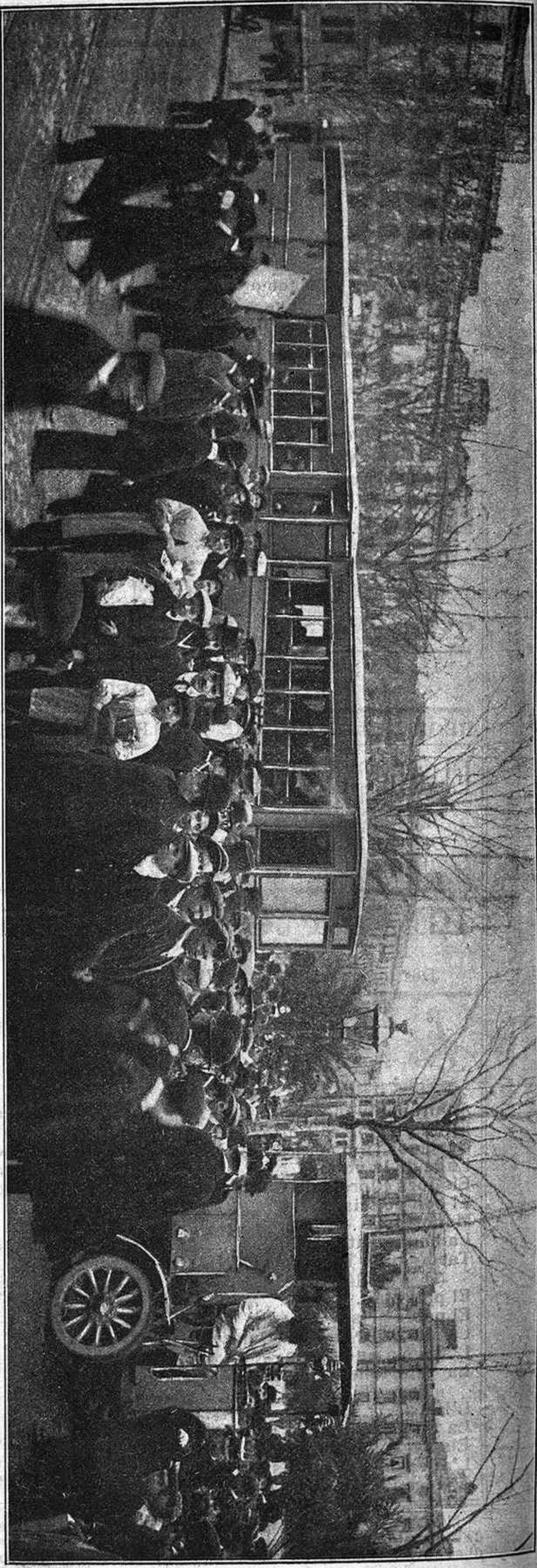
DE LA CAPITAL Y SUS ALREDEDORES

Contiene 351 vistas, entre ellas todo lo que con la apertura de las vías A, B y C debe desaparecer.

Precio de la obra, lujosamente encuadernada,

Ptas. 12

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certifiat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

El tren Renard. — Probas oficials comensadas i altre dijous y acabadas ab duplés éxit.

El tren Renard... municipal. — Vaja, íqué s' hi jugan que aquest va com una seda?